
TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN ÔN TẬP VÀ KIỂM TRA
MÔN HỌC PHÁP LUẬT XUẤT NHẬP KHẨU

Mục đích

Tài liệu này nhằm hỗ trợ cho học viên hình thức giáo dục từ xa nắm vững nội dung ôn tập và làm bài kiểm tra hết môn hiệu quả.

Tài liệu này cần được sử dụng cùng với tài liệu học tập của môn học và bài giảng của giảng viên ôn tập tập trung theo chương trình đào tạo.

Nội dung hướng dẫn

Nội dung tài liệu này bao gồm các nội dung sau:

Phần 1: Các nội dung trọng tâm của môn học. Bao gồm các nội dung trọng tâm của môn học được xác định dựa trên mục tiêu học tập, nghĩa là các kiến thức hoặc kỹ năng cốt lõi mà người học cần có được khi hoàn thành môn học.

Phần 2: Cách thức ôn tập. Mô tả cách thức để hệ thống hóa kiến thức và luyện tập kỹ năng để đạt được những nội dung trọng tâm.

Phần 3: Hướng dẫn làm bài kiểm tra. Mô tả hình thức kiểm tra và đề thi, hướng dẫn cách làm bài và trình bày bài làm và lưu ý về những sai sót thường gặp, hoặc những nỗ lực có thể được đánh giá cao trong bài làm.

Phần 4: Đề thi mẫu và đáp án. Cung cấp một đề thi mẫu và đáp án, có tính chất minh họa nhằm giúp học viên hình dung yêu cầu kiểm tra và cách thức làm bài thi.

PHẦN 1: CÁC NỘI DUNG TRỌNG TÂM

Chương 1: Khái quát về Pháp luật xuất nhập khẩu.

- Khái niệm Pháp luật xuất nhập khẩu
- Đối tượng, phương pháp điều chỉnh của Pháp luật xuất nhập khẩu
- Nguồn của Pháp luật xuất nhập khẩu

Chương 2: Quản lý nhà nước trong hoạt động xuất nhập khẩu

- Nội dung của quản lý Nhà nước trong hoạt động xuất nhập khẩu
- Hệ thống cơ quan QLNN về xuất nhập khẩu
- Xử lý vi phạm pháp luật xuất nhập khẩu

Chương 3: Hệ thống thủ tục hải quan

- Thủ tục hải quan Việt Nam
- Hải quan điện tử, hệ thống VNACCS.

Chương 4: Thuế và ưu đãi thuế trong xuất nhập khẩu

- Khái quát về thuế trong XNK
- Thủ tục thuế hải quan
- Ưu đãi thuế trong xuất nhập khẩu

Chương 5: Chứng từ trong xuất nhập khẩu

- Chứng từ hải quan
- Chứng từ khác.

Chương 6: Thanh toán và giao nhận trong xuất nhập khẩu

- Khái quát giao nhận và thanh toán trong XNK
- Quy chế pháp lý về giao nhận
- Quy chế pháp lý trong thanh toán

B/ CÁCH THỨC ÔN TẬP

Chương 1: Khái quát về Pháp luật xuất nhập khẩu.

- Khái niệm Pháp luật xuất nhập khẩu
 - Khái niệm hoạt động xuất nhập khẩu; Mô hình xuất khẩu-nhập khẩu; Đặc điểm của hoạt động xuất nhập khẩu; Khái niệm pháp luật xuất nhập khẩu
 - Đọc TLHT chương 1
 - Đọc bài giảng phần I
- Đối tượng, phương pháp điều chỉnh của Pháp luật xuất nhập khẩu
 - Chủ thể, phạm vi điều chỉnh, phương pháp điều chỉnh của Pháp luật xuất nhập khẩu
 - Đọc TLHT chương 1
 - Nghiên cứu bài giảng phần II
- Nguồn của Pháp luật xuất nhập khẩu.
 - Luật nội địa; Điều ước quốc tế; Tập quán quốc tế
 - Nghiên cứu tài liệu học tập chương 1
 - Đọc bài giảng phần III

Chương 2: Quản lý nhà nước trong hoạt động xuất nhập khẩu

- Nội dung của quản lý Nhà nước trong hoạt động xuất nhập khẩu
 - Quản lý chủ thể; Quản lý danh mục hàng hóa XNK; Quản lý hoạt động XNK
 - Nghiên cứu TLHT chương 2, 10
 - Đọc bài giảng phần I
- Hệ thống cơ quan QLNN về xuất nhập khẩu
 - Chính phủ; Các Bộ chuyên ngành; Cơ quan Hải quan
 - Nghiên cứu TLHT chương 10
 - Đọc bài giảng phần II, III

- Xử lý vi phạm pháp luật xuất nhập khẩu
 - Vi phạm quyền SHTT; Vi phạm hành chính; Vi phạm hình sự
 - Nghiên cứu TLHT chương 11
 - Đọc bài giảng phần III

Chương 3: Hệ thống thủ tục hải quan

- Thủ tục hải quan Việt Nam
 - Quy trình chung, định nghĩa, nguyên tắc, hồ sơ hải quan
 - Nghiên cứu TLHT chương 3, 4
 - Đọc bài giảng phần II
- Hải quan điện tử, hệ thống VNACCS.
 - Sự phát triển của thủ tục hải quan điện tử; Hệ thống VNACCS; Hồ sơ hải quan điện tử; Quy trình thủ tục hải quan điện tử .
 - Nghiên cứu TLHT chương 3, 4
 - Đọc bài giảng phần III

Chương 4: Thuế và ưu đãi thuế trong xuất nhập khẩu

- Khái quát về thuế trong XNK
 - Khái niệm, cơ sở pháp lý, thuế xuất nhập khẩu, thuế phòng vệ
 - Đọc bài giảng phần I
- Thủ tục thuế hải quan
 - Quy định chung; Thời hạn nộp thuế; Bảo lãnh nộp thuế; Ân định thuế; Xử lý thuế nộp thừa; Xác định thuế
 - Đọc bài giảng phần II
- Ưu đãi thuế trong xuất nhập khẩu
 - Miễn thuế; Xét miễn thuế; Xét giảm thuế; Hoàn thuế

- Đọc bài giảng phần III

Chương 5: Chứng từ trong xuất nhập khẩu

- Chứng từ hải quan
 - Tờ khai hải quan,
 - Nghiên cứu TLHT chương 5,6
 - Đọc bài giảng phần I, II
- Chứng từ khác.
 - Hóa đơn thương mại, vận đơn, xuất xứ hàng hóa
 - Nghiên cứu TLHT chương 7
 - Đọc bài giảng phần III

Chương 6: Thanh toán và giao nhận trong xuất nhập khẩu

- Khái quát giao nhận và thanh toán trong XNK
 - Nghiên cứu TLHT chương 8
 - Đọc bài giảng phần I
- Quy chế pháp lý về giao nhận
 - Incoterms 2010
 - Nghiên cứu TLHT chương 8, 9
 - Đọc bài giảng phần I, II
- Quy chế pháp lý trong thanh toán
 - Nhò thu, Tín dụng chứng từ
 - Nghiên cứu TLHT chương 9
 - Đọc bài giảng phần III, IV

PHẦN 3: HƯỚNG DẪN LÀM BÀI KIỂM TRA

a/ Hình thức kiểm tra và kết cấu đề

Đề kiểm tra bao gồm 03: lý thuyết, phần trắc nghiệm và bài tập tình huống

- Phần lý thuyết tự luận 1 câu lý thuyết chiếm 30% tổng điểm thi:
 - Sinh viên thể hiện quan điểm và kiến thức với một vấn đề tự luận với 2 nhóm nội dung: Phần kiến thức cơ bản chiếm 50% số điểm, phần mở rộng chiếm 50% số điểm.
- Phần trắc nghiệm lựa chọn Đúng/Sai chiếm 40 % tổng điểm thi được phân phối như sau:
 - Chương 1, 2, 3: 2 câu
 - Chương 4, 5, 6: 2 câu
- Phần bài tập tình huống chiếm 30 % tổng điểm thi: Sinh viên xử lý một tình huống mô phỏng thực tế. Việc xử lý phải nêu rõ cơ sở pháp lý và có phân tích để vận dụng luật. Các bài tập tình huống sẽ xuất hiện chủ yếu trong chương 5 và chương 6.

b/ Hướng dẫn làm bài phần lý thuyết tự luận

- Trước hết phải tìm yêu cầu của bài, gạch dưới và đọc thật kỹ để làm đúng và vừa đủ theo yêu cầu của bài. Làm thừa so với yêu cầu sẽ không được tính điểm, mất thời gian vô ích.
- Không cần làm bài theo thứ tự. Câu dễ làm trước.
- Các yêu cầu tính toán cần làm cẩn thận ở ngoài và chép vào theo một thứ tự để tránh bỏ sót.
- Phần nhận xét viết ngắn gọn và trình bày theo hiểu biết của mình. Không chép từ sách vào, nếu chép sẽ không được tính điểm.
- Chép bài người khác là vi phạm quy chế thi. Phần nội dung giống nhau trong bài thi sẽ không được tính điểm.

c/ Hướng dẫn cách làm bài phần trắc nghiệm

- Phải lựa chọn rõ ràng với mỗi câu nhận định ĐÚNG hoặc SAI. Không được nhận định mơ hồ, nước đôi kiểu vừa đúng vừa sai, có vẻ Đúng, gần như Sai....
- Giải thích rõ ràng, chính xác trên cơ sở kiến thức **pháp lý** của môn học
- Liên hệ thực tế được khuyến khích
- Chọn câu dễ làm trước.

d/ Hướng dẫn cách làm bài phần tình huống

- Đọc kỹ các dữ liệu trong đề bài, không tự mở rộng thêm dữ liệu vì sẽ dễ dẫn đến lạc đề
- Vận dụng các lý thuyết môn học để phân tích rõ các tình huống
- Tìm đúng cơ sở pháp lý để vận dụng

PHẦN 4: ĐỀ THI MẪU VÀ ĐÁP ÁN

Đề thi mẫu:

Đề thi này được xây dựng để giới thiệu một góc nhìn trực quan cho sinh viên. Các nội dung thể hiện trong đề thi mẫu sẽ không xuất hiện trong những đề thi chính thức.

ĐỀ THI MÔN HỌC PHÁP LUẬT XUẤT NHẬP KHẨU

Thời gian: 60 phút (không kể thời gian phát đề)

Sinh viên được sử dụng tài liệu

I. Lý thuyết (3 điểm)

Trình bày về hệ thống một cửa quốc gia và sự ảnh hưởng đến thụ tục hải quan Việt Nam. Chứng minh hệ thống một cửa quốc gia là tiền đề để xây dựng thành công hệ thống một cửa ASEAN đáp ứng yêu cầu thông quan hàng hóa nhanh chóng trong nội khối.

II. Trắc nghiệm (4 điểm)

Các nhận định pháp lý sau đây Đúng hay Sai? Giải thích rõ tại sao?

a) Kiểm tra Hải quan là việc kiểm tra hồ sơ hải quan do cơ quan Hải quan thực hiện và chỉ được kiểm tra với sự có mặt của người khai hải quan.

b) Thời hạn nộp thuế đối với các loại hàng hóa nhập khẩu là nguyên liệu để sản xuất hàng xuất khẩu là 275 ngày, kể từ ngày đăng ký tờ khai hải quan.

c) Hàng hóa quá cảnh sẽ bị tạm dừng làm thủ tục hải quan nếu phát hiện vi phạm quyền sở hữu trí tuệ.

d) Kiểm tra sau thông quan là thủ tục bắt buộc áp dụng với các loại hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu.

III. Bài tập (3 điểm)

Doanh nghiệp Việt Nam bán hàng là một lô café cho doanh nghiệp Đức.

1. Nếu hai bên muốn thỏa thuận trong hợp đồng là việc giao hàng sẽ được thực hiện tại Cảng Hamburg (Đức) thì nên chọn điều kiện nào trong Incoterms 2010. Việc giao hàng tại Cảng Sài Gòn (Việt Nam) có làm thay đổi điều kiện được lựa chọn không?

2. Hai bên thỏa thuận hợp đồng với giá là 600 USD/ MT, FOB Cảng Sài Gòn, Incoterms 2010. Như vậy bên mua sẽ chịu rủi ro từ thời điểm nào? Bên nào phải thực hiện thủ tục Hải quan?

Đáp án mẫu

I. Tự luận

Quyết định 48/2011/QĐ-TTg cụ thể hóa cam kết của Việt Nam với ASEAN thực hiện cơ chế một cửa quốc gia .

Cơ chế một cửa ASEAN (ASW) là một sáng kiến khu vực nhằm kết nối và tích hợp các cơ chế một cửa quốc gia (NSW) của các nước thành viên ASEAN

ASW nhằm hướng tới việc giải phóng hàng hóa xuất nhập khẩu một cách nhanh chóng.

ASW đảm bảo việc tương thích với các tiêu chuẩn truyền thông quốc tế cũng như khả năng trao đổi dữ liệu một cách an toàn và đáng tin cậy với tất cả các đối tác thương mại có sử dụng các tiêu chuẩn quốc tế.

Đơn giản hóa và tối thiểu hóa thời gian xử lý, đồng thời tăng cường tính minh bạch của hoạt động quản lý.

II. Trắc nghiệm

a. Nhận định Sai

Cơ sở pháp lý: Luật Hải quan

Điều 4

Giải thích từ ngữ

8. Kiểm tra hải quan là việc kiểm tra hồ sơ hải quan, các chứng từ liên quan và kiểm tra thực tế hàng hóa, phương tiện vận tải do cơ quan hải quan thực hiện.

Điều 31 (không có sửa đổi gì theo Luật Hải quan 2005)

Kiểm tra thực tế hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu trong trường hợp vắng mặt người khai hải quan

b. Nhận định Đúng

Cơ sở pháp lý: Thông tư 128/2013/TT-BTC

Điều 20. Thời hạn nộp thuế

Thời hạn nộp thuế đối với hàng hoá xuất khẩu, nhập khẩu thực hiện theo quy định tại khoản 3 Điều 42 Luật Quản lý thuế được sửa đổi, bổ sung tại khoản 11 Điều 1 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật quản lý thuế số 21/2012/QH13 và được hướng dẫn cụ thể như sau:

Đối với hàng hóa nhập khẩu là nguyên liệu, vật tư để sản xuất hàng xuất khẩu:

Đề được áp dụng thời hạn nộp thuế 275 ngày, kể từ ngày đăng ký tờ khai hải quan, người nộp thuế phải đáp ứng đủ các điều kiện

c. Nhận định Sai

Cơ sở pháp lý: Luật Hải quan 2001, sửa đổi 2005

Điều 57. Nguyên tắc tạm dừng làm thủ tục hải quan

Chủ sở hữu quyền sở hữu trí tuệ đã được bảo hộ theo quy định của pháp luật Việt Nam có quyền đề nghị cơ quan hải quan tạm dừng làm thủ tục hải quan đối với hàng hóa nhập khẩu, xuất khẩu mà mình có căn cứ cho rằng có vi phạm quyền sở hữu trí tuệ.

Cơ quan hải quan chỉ được quyết định tạm dừng làm thủ tục hải quan đối với hàng hóa nhập khẩu, xuất khẩu khi có đủ các điều kiện quy định tại Điều 58 của Luật này.

d. Nhận định Sai

Cơ sở pháp lý: Luật Hải quan

Điều 32

Kiểm tra sau thông quan

Trong trường hợp phát hiện có dấu hiệu vi phạm pháp luật hải quan đối với hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu đã được thông quan, cơ quan hải quan được áp dụng biện pháp kiểm tra sau thông quan.

III Bài tập

1. Các bên phải chọn điều kiện Nhóm D của Incoterms 2010, căn cứ vào khoản A5 và B5. Nếu thay đổi cảng giao hàng, cần chọn điều kiện nhóm F (FAS hoặc FOB)
2. Theo mục A4 dẫn chiếu đến B4, B5. Bên mua sẽ chịu rủi ro khi hàng được xếp lên phương tiện vận tại tại cảng đi. Bên mua có nghĩa vụ thực hiện thủ tục hải quan nếu các bên không có thỏa thuận khác.